

ВЕРХОВНИЙ СУД

вул. П. Орлика, 8, м. Київ, 01043, тел. (044) 591-09-07 код ЄДРПОУ 41721784

На № 11/10-1329 від 09.11.2018

Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.

У Верховному Суді розглянуто Ваш лист (вх. № 44/0/23-18 від 16.11.2018) щодо розгляду й надання відповіді на депутатський запит народного депутата України Семенухи Р. С.

Надсилаємо копію відповіді на зазначений запит до відома.

Додаток: на 4 арк.

З повагою

Голова Верховного Суду

В. Данішевська

ВЕРХОВНИЙ СУД
вих № 25/0/24-18 від 29.11.2018

ВЕРХОВНИЙ СУД

вул. П. Орлика, 8, м. Київ, 01043, тел. (044) 591-09-07 код ЄДРПОУ 41721784

На № 11/10-1329 від 09.11.2018

Народному депутатові України
Семенусі Р. С.

Шановний Романе Сергійовичу!

У Верховному Суді розглянуто Ваш депутатський запит (вх. № 44/0/23-18 від 16 листопада 2018 року) щодо проблем, які виникають під час складання протоколів про адміністративні правопорушення та притягнення осіб до адміністративної відповідальності. Із цього приводу повідомляємо.

Адміністративна відповідальність реалізується шляхом застосування до винних осіб адміністративних стягнень, які у своїй сукупності складають систему заходів адміністративної відповідальності, врегульованих нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Аналіз положень КУпАП та практики його застосування засвідчує недосконалість окремих його статей щодо процедури закриття провадження у справах про адміністративні правопорушення, зокрема, у разі закінчення строків накладення адміністративних стягнень, передбачених статтею 38 КУпАП і, як наслідок, непритягнення особи до відповідальності за вчинене адміністративне правопорушення.

Відповідно до статті 38 КУпАП строки накладення адміністративних стягнень складають два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніш як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення згідно з цим Кодексом підвідомчі суду (судді). Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніш як через три місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, зазначені в частинах третій і четвертій цієї статті.

У разі закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених статтею 38 КУпАП, притягнення особи до адміністративної відповідальності за вчинене нею протиправне діяння стає неможливим, оскільки, згідно з пунктом 7 частини першої статті 247 КУпАП провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю.

Відповідно існують об'єктивні причини для внесення змін до частин першої та другої статті 38 КУпАП щодо збільшення строків накладення адміністративного стягнення. Певним орієнтиром у вирішенні цього питання можуть стати положення частин третьої та четвертої цієї статті, які передбачають більш тривалі строки накладення адміністративних стягнень для певної категорії адміністративних правопорушень. При цьому наголошуємо, що таке збільшення строків накладення адміністративного стягнення має бути здійснено з урахуванням вимог щодо дотримання розумних строків.

У контексті вирішення питання про збільшення строків накладення адміністративного стягнення в КУпАП також обов'язково має бути врегульовано питання про можливість передачі справ про адміністративні правопорушення з одного суду до іншого для їх розгляду, оскільки через різні об'єктивні причини на сьогодні склалася ситуація, коли в окремих місцевих судах немає суддів, уповноважених розглядати відповідні справи. Це призводить до накопичення справ про адміністративні правопорушення, впливу строку накладення адміністративних стягнень і, як наслідок, до уникнення адміністративної відповідальності винних осіб.

Окремого правового врегулювання потребує питання щодо можливості зупинення строків накладення адміністративного стягнення на стадії розгляду справи уповноваженим органом (посадовою особою), якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо). На сьогодні зупинення строку розгляду справ про адміністративні правопорушення за умов умисного ухилення особи від явки до суду або з поважних причин передбачене лише у справах про корупційні правопорушення. Тому доцільно розглянути питання щодо необхідності внесення змін, спрямованих на створення законодавчих передумов для зупинення перебігу строку розгляду справ про адміністративні правопорушення по інших категоріях адміністративних проступків за наявності вищезазначених умов.

Крім того, актуальним є питання вдосконалення порядку вручення протоколів про адміністративні правопорушення та судових повісток. Однозначне вирішення цього питання унеможливить зловживання процесуальними правами з боку недобросовісних учасників процесу через неявку в судові засідання, яка

призводить до затягування судового розгляду, спливу строків накладення адміністративних стягнень і, як наслідок, до уникнення адміністративної відповідальності.

Орієнтиром у вирішенні вказаного питання можуть бути положення частин восьмої – десятої статті 279-1 КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)». Так, відповідно до частини восьмої цієї статті днем отримання постанови є дата, зазначена в поштовому повідомленні про вручення її відповідальній особі, зазначеній у частині першій статті 14-2 цього Кодексу, або повнолітньому члену сім'ї такої особи. У разі якщо відповідальна особа, зазначена в частині першій статті 14-2 цього Кодексу, відмовляється від отримання постанови, днем отримання постанови є день проставлення в поштовому повідомленні відмітки про відмову в її отриманні (частина дев'ята статті 279-1 КУпАП). У разі невручення постанови адресату за зазначеною в Єдиному державному реєстрі транспортних засобів адресою днем отримання постанови вважається день повернення поштового відправлення з позначкою про невручення до органу (підрозділу), уповноважена посадова особа якого винесла відповідну постанову (частина десята статті 279-1 КУпАП).

З урахуванням активного розвитку цифрових технологій та досить тривалого використання їх можливостей для потреб, зокрема, кримінального процесу, орієнтиром у вирішенні питання вручення протоколів про адміністративні правопорушення та судових повісток мають стати окремі положення Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК). Так, відповідно до частини першої статті 135 КПК особа викликається до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою. У разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання повістка для передачі їй вручається під розписку дорослому члену сім'ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає, житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи або адміністрації за місцем її роботи (частина друга цієї статті). Згідно із частиною першою статті 136 КПК належним підтвердженням отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом є розпис особи про отримання повістки, в тому числі на поштовому повідомленні, відеозапис вручення особі повістки, будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом. Якщо особа попередньо повідомила слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд про адресу своєї електронної пошти, надіслана на таку адресу повістка про виклик вважається

отриманою у випадку підтвердження її отримання особою відповідним листом електронної пошти (частина друга цієї статті).

У контексті зазначеного особливої уваги заслуговують правові позиції Європейського суду з прав людини, викладені в рішенні у справі «В'ячеслав Корчагін проти Росії» (№ 12307/16). Так, Суд зазначив, що національні суди повідомляли заявника (фізичну особу-підприємця) про судові засідання відповідно до внутрішнього процесуального законодавства, зокрема надсилали повідомлення на адресу реєстрації та фактичного перебування бізнесу. Більше того, інформація стосовно слухання справи була доступна на сайті суду. За таких обставин, на думку Європейського суду з прав людини, національні суди продемонстрували належну ретельність у питанні повідомлення заявника згідно з внутрішнім процесуальним законодавством для того, щоб заявник міг представити свою позицію, а тому порушення Конвенції немає.

Указане матиме важливе практичне значення для випадків, пов'язаних з неодноразовим відкладенням розгляду справ через відсутність доказів сповіщення особи, яка притягається до відповідальності.

З повагою

Голова Верховного Суду

В. Данішевська

